

Warszawa, 3 lipca 2023 r.
KL/248/109/ASW/2023

Pan
Kazimierz Kleina
Przewodniczący
Komisja Budżetu i Finansów Publicznych
Senat RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z planowanym w dniu 11 lipca br. posiedzeniem Komisji Budżetu i Finansów Publicznych, podczas którego rozpatrzona zostanie ustawa o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustawy (druk 1014), przekazujemy postulaty przedsiębiorców, dotyczące wprowadzenia ulgi podatkowej rekompensującej koszty związane z wdrożeniem KSeF oraz wprowadzenia jasnych kryteriów rozróżnienia transakcji B2B od B2C. Uprzejmie proszę Pana Przewodniczącego i Wysoką Komisję o analizę i uwzględnienie przekazanych postulatów w trakcie prac Komisji Budżetu i Finansów Publicznych

Z poważaniem

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik:

Postulaty Konfederacji Lewiatan do ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 1014) – tzw. projekt KSeF

Postulaty Konfederacji Lewiatan do ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 1014) – tzw. projekt KSeF

1. Wprowadzenia ulgi podatkowej rekompensującej koszty wdrożenie obowiązkowego KSeF.

Wprowadzenie Krajowego Systemu e-Faktur stanowi dla przedsiębiorców jedno z największych wyzwań organizacyjnych w sferze podatkowej w ostatnich latach. Koszty wdrożenia obowiązkowego KSeF są szczególnie wysokie w przypadku większych firm obsługujących dużą liczbę klientów regularnie fakturowanych i oferujących różne produkty. W momencie występowania o decyzję wykonawczą zezwalającą Polsce na wprowadzenie KSeF, deklarowano że wprowadzone rozwiązania nie będą obciążały finansowo przedsiębiorców. We wniosku rządu do Komisji Europejskiej wskazywano, że *„Polska nie spodziewa się, by koszty ponoszone przez podatników były znaczne, zwłaszcza w porównaniu z korzyściami, jakie uzyskają oni dzięki wprowadzeniu modelu fakturowania elektronicznego”*. Niestety te założenia nie znajdują odzwierciedlenia w rzeczywistości i przedsiębiorcy zmuszeni są ponieść bardzo wysokie koszty dostosowania systemów rozliczeniowych do bieżącego i automatycznego przekazywania faktur do KSeF. W dużych przedsiębiorstwach, w których ilość procesów wymagających dostosowania jest znaczna, koszty wdrożenia mogą sięgnąć nawet kilku milionów zł.

W związku z powyższym wnioskujemy o wprowadzenie do projektu ustawy rozwiązań pozwalających na zmniejszenie kosztów związanych z dostosowaniem się firm do nakładanych obowiązków. Proponujemy objęcie wydatków związanych z wdrożeniem Krajowego System e-Faktur katalogiem kosztów kwalifikowanych uprawniających do odliczenia w ramach ulgi na działalność badawczo-rozwojową. Optymalnym rozwiązaniem byłaby możliwość odliczenia 200% poniesionych kosztów.

Koszty kwalifikowane do ulgi powinny obejmować zarówno wydatki na zakup usług od zewnętrznych dostawców np. zakup usług informatycznych, licencji jak i koszty pracowników, poniesionych od momentu rozpoczęcia wdrożenia do momentu oddania nowej funkcjonalności/ rozwiązania do używania tj. również za okresy sprzed wejścia w życie nowych przepisów dot. KSeF.

Biorąc pod uwagę powyższe argumenty proponujemy, aby:

- w art. 18d ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych dodany został pkt 6) w brzmieniu:

„nabycie usług służących wdrożeniu Krajowego System e-Faktur”

- w art. 26e ust. 2 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych dodany został pkt 6) w brzmieniu:

„nabycie usług służących wdrożeniu Krajowego System e-Faktur”

2. Wprowadzenie jasnych kryteriów rozróżnienia transakcji B2B od B2C.

W trakcie prac Sejmu nad zmianami w ustawie o podatku od towarów i usług wprowadzającej obligatoryjne wystawianie faktur z użyciem Krajowego Systemu e-Faktur (KSeF) w projekcie ustawy dodany został nowy przepis art. 106 gb ust. 6. Przepis ten nakłada na podatników (wystawców faktur) następujący obowiązek:

W przypadku gdy nabywca nie jest podatnikiem VAT czynnym, podatnik jest obowiązany zapewnić temu nabywcy dostęp do faktury ustrukturyzowanej, jeżeli nabywca nie zwolni podatnika z tego obowiązku, poprzez:

- 1) *podanie kodu, o którym mowa w ust. 5, oraz danych umożliwiających zidentyfikowanie tej faktury albo*
- 2) *oznaczenie kodem, o którym mowa w ust. 5, umożliwiającym dostęp do tej faktury w Krajowym Systemie e-Faktur, w przypadku gdy faktura jest użyta poza tym systemem.*

Kod, o którym mowa w tym przepisie to kod QR umożliwiający dostęp do tej faktury w KSeF oraz umożliwiający weryfikację danych zawartych na tej fakturze. Stosowanie tego kodu przewidziane zostało dla innych przypadków już w dotychczasowym projekcie zmian ustawy o VAT. Obecnie sformułowane w ustawie obowiązki przedsiębiorców należy uznać jako nadmiarowe i nieuzasadnione, gdyż pomimo braku narzędzi do weryfikacji statusu podatników VAT, przedsiębiorcy mają być objęci obowiązkiem takiej weryfikacji, a brak wykonywania obowiązku jest zagrożony nałożeniem sankcji.

Połączenie dwóch elementów określających obowiązki przedsiębiorców na gruncie art. 106ga ustawy o VAT - zakazu wystawiania faktur dla B2C oraz obowiązków wynikający z dodanego art. 106gb ust. 6 powoduje istotną wątpliwość, gdyż w praktyce biznesowej ten obowiązek jest niemożliwy do prawidłowego systemowego rozwiązania – tj. w jaki sposób podatnik (wystawca faktury) może zidentyfikować (wyszukać) takich nabywców?

Nabywca, który nie jest podatnikiem VAT czynnym może być podatnikiem zwolnionym z VAT lub osobą fizyczną prowadzącą tzw. działalność nierejestrową. Zwolnienie z VAT może mieć charakter:

- a) przedmiotowy – nabywca prowadzi wyłącznie sprzedaż towarów i usług zwolnionych z podatku VAT lub
- b) podmiotowy – nabywca nie przekracza limitu wartości sprzedaży towarów i usług, co uprawnia go do stosowania zwolnienia z VAT,
- c) działalność nierejestrowa – drobna działalność zarobkowa prowadzona przez osobę fizyczną, których przychody z tej działalności nie przekraczają w żadnym miesiącu kwoty 2 700 zł, prowadzenie tej działalności nie wymaga wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej i uzyskania numeru REGON, prowadzenie tej działalności nie wymaga uzyskania numeru NIP.1) Nie jest jasne, w jaki sposób wystawca faktury ma zidentyfikować nabywców jako podatników VAT zwolnionych lub prowadzących

działalność nierejestrową. Ministerstwo Finansów nie stworzyło narzędzia do identyfikacji podmiotów (nabywców) dla których wystawianie faktur jest objęte obowiązkiem przesłania ich do KSeF. Przepisy ustawy o podatku VAT (art. 106ga ust. 2 pkt 4) przewidują jedynie wyłączenie z obowiązku przesyłania do KSeF faktur wystawionych na rzecz osób fizycznych nieprowadzących działalności gospodarczej. Przepisy ustawy nie dają żadnych wskazówek co do kryteriów, na podstawie których można zidentyfikować tę grupę nabywców. Problem z identyfikacją tych nabywców w celu prawidłowego wypełnienia obowiązków w zakresie obligatoryjnego stosowania KSeF był zgłaszany jeszcze na etapie konsultacji projektu ustawy wprowadzającej obowiązkowy KSeF.

Jedynym narzędziem, które może służyć do weryfikacji statusu nabywcy dla potrzeb KSeF jest obecnie wykaz podmiotów zarejestrowanych jako podatnicy VAT, niezarejestrowanych oraz wykreślonych i przywróconych do rejestru VAT prowadzony przez Ministerstwo Finansów tzw. „biała lista”. Biała lista jest jednak niewystarczająca do identyfikacji nabywców, dla których wystawienie faktury jest objęte obowiązkowym KSeF, a tym bardziej do identyfikacji nabywców prowadzących działalność nierejestrową. Sprawdzenie statusu nabywcy na białej liście wymaga podania NIP nabywcy. Jeśli nabywca podał sprzedawcy swój NIP dla potrzeb wystawienia faktury identyfikując się tym samym jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą to:

- i) po pierwsze otrzyma fakturę w KSeF (nie będzie uznany za B2C i po NIP będzie też mógł wyszukać tę fakturę w KSeF);
- ii) po drugie za pomocą białej listy można jedynie ustalić czy jest on podatnikiem czynnym. Podatnicy zwolnieni z VAT są wykazywani na białej liście z takim statusem tylko wtedy jeśli dokonali rejestracji w urzędzie skarbowym. Rejestracja podatników zwolnionych nie jest obowiązkowa. Zatem sam brak obecności na białej liście nie mówi wystawcy faktury nic o tym, czy dany nabywca może być uznany za „prowadzącego działalność gospodarczą” a tylko takim podmiotom można i należy wystawić fakturę KSeF.

Należy podkreślić, że podatnicy zwolnieni z podatku VAT mają możliwość dostępu do wystawionych na ich rzecz faktur przy użyciu KSeF na takich samych zasadach jak podatnicy VAT czynni tj. z wykorzystaniem swojego numeru NIP. Brak jest uzasadnienia do nałożenia na podatników (wystawców faktur) nowego obowiązku w postaci dostarczania kodów QR umożliwiających dostęp do faktury wystawionych przy użyciu KSeF dla podatników zwolnionych z VAT. Wypełnienie tego obowiązku generowałoby po stronie wystawcy faktur dodatkowe koszty i nakłady pracy związane z koniecznością identyfikacji nabywców zwolnionych z podatku VAT a jednocześnie systemowo narażałoby wystawców na ryzyko błędnej identyfikacji. Natomiast nabywcy prowadzący działalność nierejestrową nie mają obowiązku występowania o nadanie numeru NIP. Weryfikacja ich statusu wobec braku NIP i numeru REGON jest niemożliwa do przeprowadzenia w sposób systemowy (zautomatyzowany). Indywidualna korespondencja z każdym nabywcą (klientem będącym osobą fizyczną) w celu ustalenia czy prowadzi on działalność nierejestrową jest w praktyce niewykonalna i nie gwarantuje uzyskania wiarygodnych

wyników. Ponadto, w związku z możliwością zmiany statusu nabywcy np. w wyniku zaprzestania lub rozpoczęcia prowadzenia działalności nierejestrowej, odpytanie całego segmentu klientów B2C o ich status podatkowy musiałyby odbywać się co miesiąc, przed wysłaniem faktury do KSeF. Należy również wziąć pod uwagę praktyczny aspekt ww. obowiązku, obiektywna sytuacja podatnika może być wyjątkowo trudna, a wręcz niemożliwa do sprawdzenia dla wystawcy faktury VAT, gdyż często same te osoby fizyczne nie wiedzą, że od strony teoretycznej prowadzą działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o VAT np. wynajmujący kilka mieszkań/osiągający przychody z najmu poniżej limitów.

Przewidziana w przepisie możliwość zwolnienia podatnika przez nabywcę z tego obowiązku nie zmienia zakresu czynności koniecznych do wykonania po stronie podatnika w celu weryfikacji statusu nabywcy. Aby uzyskać takie zwolnienie wymagana jest uprzednia identyfikacja nabywców, od których taką zgodę podatnik miałby otrzymać i w dalszym ciągu aktualizacja statusu tego nabywcy. Jednocześnie, tacy nabywcy tj. nie posiadający statusu podatnika VAT czynnego, nie są uprawnieni do odliczenia VAT. Zatem fakt wystawienia dla nich faktury przez KSeF poza dodatkowymi utrudnieniami biznesowymi, nie wprowadza istotnej wartości dodanej dla budżetu państwa.

W związku z powyższym postulujemy o wprowadzenie zmiany przepisów ustawy o podatku VAT, która pozwoli na wyłączenie z obowiązku wystawiania faktur przy użyciu KSeF dla nabywców, którzy dla danej transakcji sprzedaży nie zidentyfikowali się jako podatnicy prowadzący działalność gospodarczą.

Proponujemy dodanie punktu 6 w art. 106ga ust. 2 w brzmieniu:

„dla nabywców - osób fizycznych - prowadzących działalność gospodarczą w rozumieniu ustawy o VAT, którzy dla transakcji nie podali numeru identyfikacji podatkowej NIP”.

Dzięki tej zmianie, nadal utrzymana będzie podstawowa zasada, iż każda transakcja, dla wszystkich podlega dokumentowaniu przez fakturę KSeF, a do grona wyjątków będą zaliczani nabywcy czyli:

1. osoby fizyczne nieprowadzące działalności gospodarczej
2. Osoby fizyczne prowadzące „działalność gospodarczą” w rozumieniu ustawy o VAT, ale które wyraźnie w transakcji wskażą (poprzez niepodanie NIP), że tego konkretnego zakupu dokonują jako B2C.

Zmiana powyższa nie naraża również budżetu państwa na straty, czy zwiększone ryzyko wyłudzeń lub oszustw. Faktura, która nie zostanie wystawiona przez KSeF (bo kwalifikowana będzie jako B2C) nie będzie dawać prawa do odliczenia VAT. Co więcej osobom, które nie są podatnikami VAT czynnymi i tak nie przysługuje prawo do odliczenia VAT. Taki przepis pozwoliłby na jednoznaczne wyznaczenie grupy nabywców, dla których wystawcy faktur mają obowiązek wystawiania faktur przy użyciu KSeF i jednocześnie pozwoliłoby na prawidłowe wypełnienie obowiązków nałożonych nowym przepisem art. 106 gb ust. 6 wprowadzonym przez projekt ustawy.

Ponadto, zwracamy uwagę, że niezaakceptowanie powyższego postulatu oznacza konieczność pilnego uregulowania i trwałego wyeliminowania sankcji dla wystawcy faktur, który wobec braku numeru NIP nabywcy, nie wystawi faktury w KSeF lecz zwykłą fakturę. Obowiązki nakładane na przedsiębiorców w tym osobista odpowiedzialność osób odpowiedzialnych za rozliczenia podatkowe, w sytuacji gdy nie jest możliwe obiektywne prawidłowe wypełnienie tych obowiązków wobec opisanych wyżej problemów nie mogą rodzić dla wystawcy faktury kar i sankcji w szczególności gdy nakładane obowiązki są nieproporcjonalne do zagrożenia czy ochrony interesu budżetu państwa.

Konfederacja Lewiatan, KL/248/109/ASW/2023